

Adm. direktør i Norsk Sentrumsutvikling: Einar Kongsbakk

POLIS – LIVET I BYEN

Det synes å være den mest naturlige ting av verden når Bibelen for noen tusen år siden taler om vekst og virke - at bildene som brukes hentes fra landbruk, fruktdyrking og fiske.

Her er både en håndfull gjeterer, noen skarve fiskere og noen etter hvert så opplyste hyrder på marken. For ikke å snakke om såkorn blant torner og tistler, en flokk sauer og et lam til påske, så vel som vindruer for gjæring til den edleste av alle drikker.

Selvsagt ble det vekst av det, men ikke så overvettets – i hvert fall ikke i til å begynne med. Om en da ser bort fra verdenshistoriens mest lukrative spisested, der to fisker og fem brød var nok til å mette de fem tusen som stilte opp for anledningen. Bærekraft må det ha vært – i alle henseender av begrepet.

Nei, veksten sto ikke i forhold til forventningene – i hvert fall må det ha fortont seg slik for noen skuffede og redde mennesker, der de sto tilsynelatende ensomme og redde tilbake en fredagskveld etter solnedgang på et høydedrag utenfor Jerusalem.

Nå er det ikke vanlig å åpne Sentrumskonferansene med en bibeltime. Slik skal det naturligvis ikke være denne gangen heller, men et eksempel til etterfølgelse kan det jo være, om det så bare skulle avstedkomme et skuldertrekk hos tvilende norske sentrumsutviklere.

Og med all respekt for alle velmenende og hardtarbeidende hyrder, fiskere og vindyrkere og hva nå de en gang var alle sammen: Det er et besnærende faktum at det som i utgangspunktet så ut til å være et gedigent tapsprosjekt (alle sine landlige og vekstfremmende bilder til tross) likevel viste seg å være et vinnerspor. Skjønt ikke der gresset var grønnest, der det ble gjødslet mest eller på den andre siden av elva.

For det var i byen og i byene at det skjedde:

I Roma, i Antiokia, i Sardes, i Filadelfia og i Athen at det hele tok av, sannsynligvis en frukt og et resultat av en genuin strategisk markedsføring.

Og ikke minst: En visshet om hvor markedet (bokstavelig talt) var.

Det var i φόρουμ (forum) - på det offentlige torget i byen, at det skjedde.

Forum – hjertet for alt sosialt liv og menneskelig samhandling; forum der makten var samlet og der menigmann handlet.

Det var i hjertet av byen - πολις (polis) at politikken ble utformet og fikk utfolde seg.

Ikke så underlig at selve begrepet πολιτική (politikk) kommer av nettopp det.

Vi kunne like gjerne ha oversatt det med 'Livet i byen' – polis.

Nå er det ikke forum i det nye Jerusalem eller i byen på haugen - ακρόπολη (Akropolis) denne konferansen skal dreie seg, men om sentrum i allmenne norske byer, det være seg byen vi er i og for den saks skyld allmenningene i alle de andre: Tromsø og Hammerfest, Sandefjord og Molde eller den mest allmenne av dem alle, byen med Torgalmenningen ...

Da blir antikkens forum vår tids torg eller allmenning - og da blir menneskenes liv i polis (byen) gjenstand for vår oppmerksomhet på denne konferansen.

Da kommer vi ikke utenom det påfallende paradoks at de fleste norske byer synes å mangle en plan for nettopp 'livet i byen' – en definert sentrumsplan, bygget på en politikk for sentrum. Ja, ikke bare en plan, men i høy grad også virksomme virkemidler for å vitalisere sentrum i byen. Det er jo det ordet ζωογονώ (vitalisere) betyr: Å gi liv til – levendegjøre.

Da er det et minst like stort paradoks at våre statlige myndigheter heller ikke synes å ha en plan for – enn si en politikk – for sentrum i byen.

Rett nok har regjeringen prisverdig nok invitert til idédugnad for «bærekraftige byer og sterke distrikter». På Kommunal- og moderniseringsdepartementets hjemmeside øker listen over velmente og konstruktive råd for å vitalisere byen og gjøre sentrum til en i alle henseender bærekraftig arena. Derfor er også hele denne sentrumskonferansen ment å være en eneste stor idédugnad for nettopp å vitalisere sentrum i byen – eller sagt på en annen måte: Business Improvement District (BID) – med trykk på hvert eneste av de tre ordene.

Sentrumskonferansen er ikke et politisk verksted og den treffer ingen vedtak.

Men konferansen er like fullt den viktigste arena for alle som ser betydningen av at sentrum i byen lever (og overlever) med sine lukter og lyder, levende og bærekraftig handel, kulturell utfoldelse og utfordrende møter med nye kulturer – og samtidig holder oss fast i en felles identitet gjennom vår egen historie.

Fra regjeringshold har det vært spurt gjentatte ganger: Vil nå kommuner og næringsliv ha BID? Og hver gang – og med tiltagende intensitet - har svaret vært et fulltonende ja – både fra ledende kommunalt hold og fra næringslivet, som jo er ment å skulle initiere og levendegjøre ordningen.

Vi skal ikke bygge det nye Jerusalem og være Akropolis, men vi ønsker å sette «Mennesket i sentrum» (som konferansetittelen mer enn antyder) gjennom opplevelse, mangfold og utfoldelse, så vel som gjennom kultur, tilhørighet og handel.

Sentrum tilhører alle som bor og lever sine liv i byen, som kommer dit med sine drømmer og forventninger; som arbeider, handler og samhandler der og som trenger det fellesskap som bare sentrum i byen kan gi. Intet annet sted kommer mennesker så nær hverandre som i sentrum av byen.

Vi vet det.

Fordi vi kjenner det på lydene og luktene, på travelheten og vitaliteten, så vel som på mangfoldet og muligheten til å forsvinne i mengden og samtidig være en del av den; på tilhørigheten til historien og samtidig være der hvor menneskenes fremtid skapes - i sentrum av byen.

Konferansen vil drøfte både handel og økonomisk bærekraft, så vel som biltrafikk og parkering, bevaring og fornyelse.

Men i sentrum er mennesket – bokstavelig talt og på så mange andre måter:
Hvordan kan sentrum i byen gi menneskene i byen opplevelse, mangfold og utfoldelse? Eller kultur, tilhørighet og handel? Og samtidig hegne om og male historiens bilder med de farger, den fantasi og den stolthet som kjennetegner de som i sin tid bygget byen?

For ikke å snakke om dere som er her – som skal fortsette å bygge den.

Vel møtt til Sentrumskonferansen 2016!